

Svatocecilské zamyšlení Františka Milforta, aneb O duchovním rozměru varhanické liturgické služby

Slovo úvodem

Laskavý čtenáři nechť mi, prosím, promine moji smělost a troufalost, se kterou předkládám toto své pojednání, snad dokonce na pokračování, ale pamětliv slova apoštola chci navzájem poučit a povzbudit ve víře v Trojediného Boha. Chci vyslovit věci jsoucí a dosud snad nevyslovené, a ty vyslovené připomenout pro jejich důležitost.

Nedělám si ambice předložit odborné liturgicko-teologické pojednání, aby mi bylo řečeno: „co ty nám tady budeš vykládat, vždyť nemáš žádný doklad o jakémkoliv teologickém vzdělání!“. Spíše vynést na světlo myšlenky mého nitra, které mohou být užitečné pro dobro druhých, pro jejich poznání věcí, kterým ne zcela rozumí, nebo je nechápou. Tak trochu by se obsah mého pojednání, nebo jeho části, hodil do stylu rubriky Katolického týdeníku „Bůh v mém životě“. A to je asi duchovní rozměr úmyslu, se kterým je předkládám

Vám, laskavý čtenáři. Budu tedy psát o věcech, kterým jako varhaník rozumím, které ovládám, nebo se jim v rámci své varhanické služby snažím porozumět a plně je obsáhnout.

V minulém čísle těchto „velkých“ farních listů mě oslovila výzva ke zhodnocení uplynulého církevního roku, čím jsem jako varhaník na poli liturgickém farnosti svojí službou prospěl, co se mi nepodařilo a jak nadále budu ve své službě pro farnost pracovat. Během tohoto roku mi byla kladeno jako varhaníkovi pečujícímu o pravidelnou všednodenní liturgii mnoho dotazů, proč to či ono a ne tamto. Chci zde na ně odpovědět. Rovněž z mé strany je mnoho podnětů, týkajících se liturgického života naší farnosti, o kterých chci napsat veden tím nejčistším úmyslem přispět k správnému chápání toho či onoho podle učení církve a vysvětlit mé vnitřní duchovní hnutí, proč jako varhaník liturgie dělám to či ono.

A když zamyšlení svatocecilské, začnu od ní.

Jak to bylo-nebylo se svatou Cecílií varhanicí?

O svaté Cecílii víme jen z legend. V dnešním přemédializovaném světě by se z ústně předávané legendy stalo – no, nechci ani domyslet, jaká senzace. Nevíme ani, jestli žila a byla umučena ve 3.století, nebo již ke konci 2.století. Ale vyplývá z toho, že na varhany pravděpodobně nehrála. Hrála však na nějaké „organum“, což byl až do 10.století výraz pro jakýkoliv hudební nástroj, nejen pro dechový vícehlasý, jakým varhany jsou. Rovněž byla zanícenou zpěvačkou, ráda vroucně zpívala žalmy a duchovní písně. Ač chtěla zůstat pannou, čistou nevěstou pro Ježíše Krista, byla provdána kvůli přínosu majetku ženichovy rodiny.

Při svatbě, když zněla světská hudba svatebního veselí, oslovena zvukem hudby obracela mysl ke Kristu a v duchu zpívala písně k jeho oslavě. Pannou zůstala a ke Kristu obrátila i svého manžela a jeho bratra, kteří následně jako vyznavači Krista byli umučeni.

Když Cecílie odmítla vydat císaři sňatkem nabytý rodinný majetek, byla mučena v horké parní lázni, a když jí lázeň neublížila, natříkrát neúspěšně s'ata. Po té ještě tři dny umírala. Ani ve chvílích mučení se nepřestávala se chvalozpěvy obracet ke Kristu. Pro ji církev přijala jako patronku duchovní hudby a hudebníků.

Ve svých varhanických začátcích v kostela na Folmavě (to již bude 30 let) jsem se dlouhé chvíle díval na stropní fresku nad kůrem, kde je její tradiční vyobrazení, jak hrající na varhany pozvedá oči k nebesům a naslouchá kůrům nebeským, aby pak mohla zde na zemi jejich hudbu zpřítomnit. A o tomto poslání služby varhaníka chci pojednat.

